

Waarom staken?

Het eerste grote verzet tegen de Duitsers

In februari 1941 wordt er voor het eerst door een grote groep mensen geprotesteerd tegen de bezetting van de Duitsers in Nederland. Sinds mei 1940 zijn ze bij ons de baas. Waarom nu dat protest?

In 1940 vallen de Duitsers ons land binnen en nemen de macht over. De Nederlanders voelen steeds meer dat de Duitsers de baas zijn in ons land. Die stellen aparte regels in tegen de Joodse Nederlanders. Joden mogen niet meer op bepaalde plekken komen. Joden worden ontslagen. Nederlanders mogen niet meer kopen in de winkels van de Joden.

De meeste Nederlanders doen wat de Duitsers willen, ook als zijn ze het er niet mee eens. Er is ook een groep Nederlanders die het wel eens is met de Duitsers. Je herkent hen aan hun zwarte uniformen. Ze worden daarom wel zwarthemden genoemd. Max van den Berg heeft die tijd van dichtbij meegemaakt. Hij was toen 14 en woonde in Amsterdam.

"Nou hier op het Waterlooplein waren in februari hoofdzakelijk Joodse handelaren en begin februari begonnen de zwarthemden de Joodse handelaren echt te terroriseren. Kraampjes werden onderste boven gegooid, mensen werden met stokken geslagen. en zwaar geïntimideerd. Maar na enige tijd kwam er steeds meer woede naar voren. En we hebben een Joodse boksschool gehad van Macabi en de leider, de boksinstructeur Ies Kosman die zei, Jongens dit pikken we niet. En samen met dokwerkers uit de haven van Amsterdam besloten ze om de Joodse kooplieden op het Waterlooplein te gaan beschermen. En op één van die dagen is het gekomen tot een enorme vechtpartij tussen de zwarthemden en de bevolking. En bij die vechtpartij is ook een zwarthemd, genaamd Koot, is doodgeslagen."

De Duitsers laten het hierbij niet zitten. In het weekend van 22 en 23 februari zetten de Duitsers de straten af en pakken 425 Joodse mannen uit hun huizen op. De Joden worden met veel geweld bijeen gedreven en daarna afgevoerd naar een kamp. Zoveel Joodse mannen oppakken, het maakt diepe indruk op veel Amsterdammers. Ze waren het al niet eens met de Duitse maatregelen, maar dit is helemaal erg. Moet je dit laten gebeuren? Een dag later komen op deze plek zo'n 250 mannen en vrouwen bijeen om een actie voor te bereiden. Er zal gestaakt worden. Uit protest.